

การวิเคราะห์การจัดการศึกษาของประเทศไทยในระดับบัณฑิตศึกษา¹
หลักสูตรสาขาวิจัยการศึกษา วัดและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษา
*An Analysis of Educational Management of Graduate Curricula in
Educational Research, Measurement and Evaluation, and Statistics
Programs in Thailand*

พงศ์เทพ จิระโถร*
Pongthep@buu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์การจัดการศึกษา และเพื่อศึกษาทิศทางการจัดการศึกษา หลักสูตรทางการศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา วัดและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษา ของประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า ชื่อหลักสูตรที่มีผู้เรียนมากที่สุดคือหลักสูตรการวิจัยและประเมินผลการศึกษา รองลงมาเป็นหลักสูตรการวัดและประเมินผลการศึกษา หลักสูตร การวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา และชื่อหลักสูตร วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ตามลำดับ และผลการสำรวจสภาพการจัดการศึกษาสาขา วิจัย วัดและประเมินผล และ สถิติการศึกษา พบร่วมกัน ที่มีความหมายสำคัญในระดับมาก โดย มีความหมายสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 รายการ คือ ผู้ที่จบหลักสูตรสามารถนำความรู้ด้านการวิจัย วัดและประเมินผลไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน มีคุณภาพและลึกซึ้งสุด รองลงมาเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของคณาจารย์ และความรู้สึกว่าชอบหลักสูตร ที่กำลังศึกษาหรือสอน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่จบหลักสูตรมีความสามารถด้านภาษาไปประยุกต์ใช้ในระดับ อาชีวิทยาและวิชาชีพ สำหรับข้อเสนอแนะทิศทางการปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการบูรณาการหลักสูตรให้เข้า กับหลักสูตรของประเทศไทย ในการปรับปรุงหลักสูตรเน้นการใช้ภาษาอังกฤษ ควรมีเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน ในระดับอาชีวิทยา และควรปรับการเรียนการสอนบางส่วนเป็นภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ: การวิจัยการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา สถิติการศึกษา

---

*อาจารย์ ดร. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purposes of this research were to analyze educational management and to study the directions of graduate curricula in the educational research, measurement and evaluation, and statistics programs in Thailand. The results showed that the number of students studied was diverse, ranging from most to least respectively, was the educational research and evaluation curriculum, educational measurement and evaluation, educational research measurement and statistics, and educational research methodology. Generally, the suitability of current curricula in the educational research, measurement and evaluation, and statistics programs were at a good level. Three aspects of the curricula were found suitable at a very good level. First, the graduates could use knowledge gained from the field at their work. Second, the participants reported that they had well-prepared professors. Last, the participants liked the curricula that they currently studied. Additionally, the participants reported with the minimum average that the graduates possessed a language ability to use in the ASEAN level. As for the directions of the curricula, the participants suggested to integrate the curricula with other ASEAN countries, emphasize the use of English language, assess the curricula standards in ASEAN level, and revise some parts of the English instruction.

Keywords: Educational Research, Educational Measurement and Evaluation, Educational Statistics

บทนำ

ในสภาพปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยจำนวนมากได้มีการกำหนดให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย สำหรับมหาวิทยาลัยบูรพาได้กำหนดให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยภายในปีการศึกษา 2563 การสนับสนุนมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยประการหนึ่งได้แก่การจัดการศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้นฯ ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าการจัดการเรียนการสอนในสาขา ดังกล่าวเป็นทฤษฎีพื้นฐานที่สำคัญของการศึกษาวิจัยในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในปัจจุบันพบว่ามีการจัดการศึกษาสาขานี้อยู่ในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ จำนวนมากกระจายกันอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย โดยลักษณะของหลักสูตรและระยะเวลาการเปิดหลักสูตรแตกต่างกัน

ไปตามแต่ละสถาบัน การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรนั้นโดยทั่วไปจะประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตร การใช้หลักสูตร การประเมินหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร บางสถาบันอาจดำเนินการได้ครอบคลุมครบทั้ง บางสถาบันการดำเนิน การอาจยังขาดการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ตัวหลักสูตรเองก็มีชื่อหลักสูตร ระยะเวลาหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตรและรูปแบบของหลักสูตร ที่มีความหลากหลาย การพัฒนาศาสตร์สาขาวิชาดังกล่าว จึงไม่มีทิศทางชัดเจน เนื่องจากขาดการวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยภาพรวม ทำให้การจัดการศึกษาในสาขา ดังกล่าวยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของการจัดหลักสูตร

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะนำไปสู่การเสนอสารสนเทศสำคัญให้กับผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรใช้ในการพัฒนาศาสตร์สาขาวิจัยการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษา โดยเป็นการวิเคราะห์

หลักสูตร และนำเสนอทิศทางการจัดทำหลักสูตร ในสาขาวิชาง่ายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้การวิเคราะห์และเสนอทิศทางการจัดการศึกษาหลักสูตรทางการศึกษาสาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติ ในระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศไทยในครั้งนี้ จะเป็นการรองรับการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ด้วย การศึกษารังนั้นจึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้วิจัยซึ่งเป็นคณาจารย์ของภาควิชาสาขาวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จะได้ดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูลสนับสนุนประกอบการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิจัยการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษา อย่างตรงประเด็น ก่อประโยชน์สูงสุดในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การจัดการศึกษาหลักสูตรทางการศึกษา สาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติ ในระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาสาขาวิจัยการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาทิศทางการจัดการศึกษาหลักสูตรทางการศึกษา สาขาวิจัยการศึกษา วัดและประเมินผล การศึกษา และสถิติการศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร เป็นการวิเคราะห์และศึกษาการจัดหลักสูตรปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาวิจัยการศึกษา วัดผลและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษาของ คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศจำนวน 33 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้

ครอบคลุมบุคลากรทางการวิจัย วัดผล ประกอบด้วยผู้บริหารหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน ศิษย์เก่า ขอบเขตเนื้อหา

ตัวแปร สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษา เป็นการศึกษาตามกรอบแนวคิดทฤษฎีของ Tyler ประกอบด้วย หลักสูตรการวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Learning) และการประเมินผลการศึกษา (Evaluation) ครอบคลุมสาขาวิจัยการศึกษา วัดผลและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษา

ตัวแปร แนวโน้มการจัดการศึกษา เป็นการศึกษาการจัดหลักสูตรทางการศึกษา สาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติ ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถานศึกษาในประเทศไทยที่ดำเนินการมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษา หมายถึง เป็นการศึกษาเอกสารหลักสูตรการวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective) กระบวนการจัดการเรียนการสอน (Learning) และการประเมินผลการศึกษา (Evaluation) และการสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรครอบคลุมสาขาวิจัยการศึกษา วัดผลและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษา

ทิศทางการจัดการศึกษา หมายถึง การศึกษาอนาคตของการจัดหลักสูตรทางการศึกษา สาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติ ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันในประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษา ครอบคลุมสาขาวิจัยการศึกษา วัดผลและประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษา เป็นสารสนเทศสำคัญนำไปใช้ในการเป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรให้มีมาตรฐาน

ก่อประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการจัดการศึกษา หลักสูตรดังกล่าว

2. ทำให้ทราบทิศทางการจัดการศึกษาหลักสูตรทางการศึกษา สาขาวิชัย วัดและประเมินผล และสถิติ ในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถานศึกษาในประเทศไทย เป็นข้อมูลให้กับสถาบันที่ยังไม่มีหลักสูตรดังกล่าวได้ใช้ในการเปิดหลักสูตรให้เหมาะสม ตรงตามความต้องการของสังคม เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีกระบวนการดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาสภาพปัจจุบันเป็นผู้บริหารหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน ศิษย์เก่า หลักสูตรปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาวิชยการศึกษา วัดผล และประเมินผลการศึกษา และสถิติการศึกษาของคณะกรรมการคุรุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ใน มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั่วประเทศ จำนวน 33 แห่ง จำนวนประมาณ 1,100 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตาราง เครชชี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ใช้จำนวน 285 คน และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเชิงประมีนนี้เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กล่าวคือ

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 แบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป

1.2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาหลักสูตรทางการศึกษา สาขาวิชัย วัดและประเมินผล และสถิติการศึกษา ประกอบด้วยโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ความเหมาะสมของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน ของอาจารย์ และอาจารย์ที่ปรึกษา

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

แบบสัมภาษณ์ และคำถามปลายเปิดใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของการดำเนินการโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันกับภูมิหลังบางประการโดยสูตรร้อยละที่สัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการเปรียบเทียบและศึกษาความสัมพันธ์ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร
การจัดการศึกษาสาขาวิชัย วัดและประเมินผล และสถิติการศึกษา

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมของหลักสูตร รายด้านและโดยรวมของบุคลากรทางด้านวิจัย
วัดผลที่มีสถานภาพต่างกันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความพร้อมของหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2.327	3	.776	2.195	.090
	ภายในกลุ่ม	74.201	210	.353		
	รวม	76.528	213			
ความพร้อมของสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	.661	3	.220	.515	.672
	ภายในกลุ่ม	89.862	210	.428		
	รวม	90.523	213			
ความพร้อมของคณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	.913	3	.304	.730	.535
	ภายในกลุ่ม	87.540	210	.417		
	รวม	88.453	213			
ความพร้อมของกระบวนการ เรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.643	3	.214	.541	.655
	ภายในกลุ่ม	83.152	210	.396		
	รวม	83.794	213			
ความรู้สึกว่าชอบหลักสูตรที่ กำลังศึกษา / สอน	ระหว่างกลุ่ม	3.622	3	1.207	3.266*	.022
	ภายในกลุ่ม	77.612	210	.370		
	รวม	81.234	213			
ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.188	3	.063	.153	.928
	ภายในกลุ่ม	86.148	210	.410		
	รวม	86.336	213			
สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ ใช้ในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	.245	3	.082	.195	.900
	ภายในกลุ่ม	88.147	210	.420		
	รวม	88.393	213			
สถาบันได้รับการพัฒนาด้าน ^{การวิจัย วัดและประเมินผล} สูงสุด	ระหว่างกลุ่ม	2.169	3	.723	1.424	.237
	ภายในกลุ่ม	106.676	210	.508		
	รวม	108.846	213			

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ผู้ที่จบหลักสูตร สามารถประยุกต์ใช้ในระดับอาชีวิน	ระหว่างกลุ่ม	4.715	3	1.572	2.64	.050
	ภายในกลุ่ม	124.598	210	.593		
	รวม	129.313	213			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.529	3	.176	.870	.457
	ภายในกลุ่ม	42.544	210	.203		
	รวม	43.073	213			

* $P < .05$

จากตารางที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมของหลักสูตร รายด้านและโดยรวมของบุคลากรทางด้านวิจัย วัดผล พบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความรู้สึกว่าชอบหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นและความเหมาะสมโดยรวมและรายด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมของหลักสูตร รายด้านและโดยรวมของบุคลากร ทางด้านวิจัย วัดผลที่มีระดับการศึกษาต่างกันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความพร้อมของหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.861	3	.287	.796	.497
	ภายในกลุ่ม	75.667	210	.360		
	รวม	76.528	213			
ความพร้อมของสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	.408	3	.136	.317	.813
	ภายในกลุ่ม	90.115	210	.429		
	รวม	90.523	213			
ความพร้อมของคณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	1.504	3	.501	1.211	.307
	ภายในกลุ่ม	86.949	210	.414		
	รวม	88.453	213			
ความพร้อมของกระบวนการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.931	3	.310	.786	.503
	ภายในกลุ่ม	82.864	210	.395		
	รวม	83.794	213			
ความรู้สึกว่าชอบหลักสูตรที่กำลังศึกษา/สอน	ระหว่างกลุ่ม	2.918	3	.973	2.608	.053
	ภายในกลุ่ม	78.316	210	.373		
	รวม	81.234	213			

สารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 26 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2558

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.242	3	.081	.197	.899
	ภายในกลุ่ม	86.094	210	.410		
	รวม	86.336	213			
สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.250	3	.417	1.004	.392
	ภายในกลุ่ม	87.143	210	.415		
	รวม	88.393	213			
สถาบันได้รับการพัฒนาด้าน ^{การวิจัย วัดและประเมินผลสูงสุด}	ระหว่างกลุ่ม	4.059	3	1.353	2.711*	.046
	ภายในกลุ่ม	104.787	210	.499		
	รวม	108.846	213			
ผู้ที่จบหลักสูตร สามารถประยุกต์ ใช้ในระดับอาชีวین	ระหว่างกลุ่ม	.805	3	.268	.439	.726
	ภายในกลุ่ม	128.508	210	.612		
	รวม	129.313	213			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.461	3	.154	.758	.519
	ภายในกลุ่ม	42.612	210	.203		
	รวม	43.073	213			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบร่วมกันว่า บุคลากรทางด้านวิจัย วัดผล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่าสถาบันได้รับการพัฒนาด้าน การวิจัย วัดและประเมินผลต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นอื่นๆ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความหมายสมของหลักสูตร รายด้านและโดยรวมของบุคลากรทางด้านวิจัย
วัดผลที่มีเชือสาขาวิชาเรียนต่างกันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความพร้อมของหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2.398	4	.599	1.690	.154
	ภายในกลุ่ม	74.130	209	.355		
	รวม	76.528	213			
ความพร้อมของสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	3.805	4	.951	2.292	.061
	ภายในกลุ่ม	86.719	209	.415		
	รวม	90.523	213			

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig.
ความพร้อมของคณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2.534 85.919	4 209	.634 .411	1.541	.191
	รวม	88.453	213			
ความพร้อมของกระบวนการ เรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2.853 80.942	4 209	.713 .387	1.841	.122
	รวม	83.794	213			
ความรู้สึกว่าชอบหลักสูตรที่กำลัง ศึกษา / สอน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	.839 80.395	4 209	.210 .385	.545	.703
	รวม	81.234	213			
ได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1.376 84.960	4 209	.344 .407	.846	.497
	รวม	86.336	213			
สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3.594 84.799	4 209	.898 .406	2.214	.069
	รวม	88.393	213			
สถาบันได้รับการพัฒนา ด้าน การวิจัย วัดและ ประเมินผลสูงสุด	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	7.453 101.393	4 209	1.863 .485	3.841*	.005
	รวม	108.846	213			
ผู้ที่จบหลักสูตร สามารถประยุกต์ ใช้ในระดับอาชีวศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	.668 128.645	4 209	.167 .616	.271	.896
	รวม	129.313	213			
รวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1.649 41.424	4 209	.412 .198	2.080	.085
	รวม	43.073	213			

** p < .01

จากตารางที่ 3 พบร่วม บุคลากรทางด้านวิจัย วัดผล ที่มีเชือกษาเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นว่าสถาบันได้รับการพัฒนาด้าน การวิจัย วัดและประเมินผลต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประเด็นอื่นๆ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลวิจัย

บุคลากรมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาสาขาวิชัย วัดและประเมินผลและสถิติการศึกษาว่า มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($Mean = 4.17$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความเหมาะสมสมอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 3 รายการ นอกจากนั้นอยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่จบหลักสูตรที่กำลังศึกษา/สอน สามารถนำความรู้ด้าน การวิจัย วัดและประเมินผลไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($Mean = 4.32$) รองลงมาเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของคณาจารย์ ($Mean = 4.29$) และความรู้สึกว่าชอบหลักสูตรที่กำลังศึกษา/สอน ($Mean = 4.22$) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่จบหลักสูตรที่กำลังศึกษา/สอน มีความสามารถด้านภาษาไปประยุกต์ใช้ในระดับอาจใช้ได้ ($Mean = 3.91$)

การเปรียบเทียบความเหมาะสมของหลักสูตร การจัดการศึกษาสาขาวิชัย วัดและประเมินผล และสถิติ การศึกษารายด้านและโดยรวมของผู้ที่มีเพศต่างกัน โดยการทดสอบค่า t (Independent t-test) พบว่า บุคลากรทางด้านวิจัย วัดผล เพศชายมีความชอบหลักสูตรมากกว่า เพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ประเด็นอื่นๆ และความเหมาะสมโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมของ หลักสูตร รายด้านและโดยรวมของบุคลากรทางด้าน วิจัย วัดผลที่มีสถานภาพต่างกันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความรู้สึกว่าชอบหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ความคิดเห็นและความเหมาะสมโดยรวมและรายด้าน อื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของ หลักสูตรด้านความชอบหลักสูตรของบุคลากรทางด้าน

วิจัย วัดผลที่มีสถานภาพต่างกันเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe) พบว่า สถานภาพบุคลากรทางด้านวิจัย วัดผล ที่เป็นอาจารย์สอนปริญญาโทมีความชอบหลักสูตรมากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพเป็นนิสิตปริญญาเอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมของ หลักสูตร รายด้านและโดยรวมของบุคลากรทางด้านวิจัย วัดผลที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า บุคลากรทางด้านวิจัย วัดผล ที่มีระดับการศึกษาสูงสุด ต่างกัน มีความคิดเห็นว่าสถาบันได้รับการพัฒนาด้าน การวิจัย วัดและประเมินผลต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประเด็นอื่นๆ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับ สถาบันได้รับการพัฒนาด้าน การวิจัย วัดและประเมินผลสูงสุด ของบุคลากรทางด้านวิจัย วัดผลที่มีระดับ การศึกษาสูงสุดต่างกันเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) พบว่า บุคลากรทางด้านวิจัย วัดผล ที่มีระดับ การศึกษาสูงสุดต่างกัน เป็นรายคู่ระหว่าง ผู้จบปริญญาตรี กับผู้จบปริญญาเอก มีความคิดเห็นว่าสถาบันได้รับการ พัฒนาด้าน การวิจัย วัดและประเมินผลต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความเหมาะสมของ หลักสูตร รายด้านและโดยรวมของบุคลากรทางด้าน วิจัย วัดผลที่มีสาขาเรียนต่างกันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า บุคลากรทางด้านวิจัย วัดผล ที่มีสาขาที่เรียนต่างกัน มี ความคิดเห็นว่าสถาบันได้รับการพัฒนาด้าน การวิจัย วัด และประเมินผลต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประเด็นอื่นๆ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบันได้รับการพัฒนาด้าน การวิจัย วัดและประเมินผลสูงสุดของบุคลากรทางด้านวิจัย วัดผลที่มีสาขาวิชาระยนต่างกันเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) พบว่าสาขาวิจัยและสาขาวัดและประเมินผล มีความเห็นว่าสถาบันได้รับการพัฒนาด้านการวิจัย วัดผลสูง กว่าสาขาวิชาระยนต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนคู่อื่นๆ ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ความสัมพันธ์ระหว่างความเหมาะสมของหลักสูตรกับ อายุ และประสบการณ์ ของบุคลากร โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความชอบหลักสูตรที่กำลังศึกษาในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า ความเหมาะสมและความคิดเห็นอื่นๆมีความสัมพันธ์กันและกันในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทุกคู่

ความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางการจัดการศึกษาสาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางการจัดการศึกษาสาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการปรับปรุงหลักสูตร พบร่วงกลุ่มความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทิศทางการจัดการศึกษาสาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการปรับปรุงหลักสูตร สำหรับกลุ่มความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทิศทางการจัดการศึกษาสาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ร้อยละ 40.58 สำหรับกลุ่มความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทิศทางการจัดการศึกษาสาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ร้อยละ 30.43 และ ความคิดเห็นอื่น ๆ ร้อยละ 28.99 เช่นเห็นว่า ควรเพิ่มรายวิชาสถิติพื้นฐาน เพิ่มวิชาทางด้านสถิติที่เป็นวิชาเอกบังคับ (ในสาขาวิจัย) ให้มากกว่านี้ เนื่องจากในปัจจุบัน วิชาเรียนทางด้านสถิติที่เป็นวิชาบังคับ เรียนเพียงสถิติทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ แล้วข้ามไปเรียน

สถิติขั้นสูง เลยทำให้นักศึกษาที่เรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางด้านสถิติ ควรจะมีวิชาเรียนทางด้านสถิติเพิ่มเติม ก่อนที่จะมาเรียน Multivariate ควรปรับหลักสูตรโดยเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อหาปัญหาและแนวทางแก้ไข และพัฒนาต่อไป คำนึงถึงความต้องการของคนเรียน ควรให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับอาจารย์ผู้มีประสบการณ์จากต่างสถาบันบ้าง เน้นการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง ควรเพิ่มหลักสูตรไปต่างประเทศ

กลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางการจัดการศึกษาสาขาวิจัย วัดและประเมินผล การศึกษา และสถิติการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการปรับกระบวนการเรียนการสอน กลุ่มความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทิศทางการจัดการศึกษาสาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการปรับกระบวนการเรียนการสอน ลำดับที่ 1 กระบวนการเรียนการสอนคร่าวเน้นอาเซียน ร้อยละ 27.66 ลำดับที่ 2 กระบวนการเรียนการสอนคร่าวเน้นประสบการณ์ที่นำไปใช้ได้จริง ร้อยละ 20.21 ลำดับที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนเน้นการแข่งประสบการณ์ ร้อยละ 18.09 ลำดับที่ 4 กระบวนการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน ร้อยละ 13.83

ความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางการจัดการศึกษาสาขาวิจัย วัดและประเมินผล และสถิติการศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการปรับกระบวนการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร พบร่วง ทิศทางการวัดและประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตร มีความคิดเห็นสูงสุดเกี่ยวกับ การเน้นวัดให้ตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน คำนึงความสามารถของผู้เรียน เน้นภาคปฏิบัติสัมภัสต์ท่องกลับอย่างสร้างสรรค์ ควรมีเกณฑ์มาตรฐานการประเมินในระดับอาเซียน กระบวนการวัดประเมินที่สอดคล้องกับหลักสูตร และควรเพิ่มการประเมินทักษะทางภาษาด้วย

อภิปรายผล

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่จบหลักสูตรที่กำลังศึกษา สามารถนำความรู้ด้าน การวิจัย วัดและประเมินผลไปประยุกต์ใช้ในการทำงานมีค่าແນວเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรด้านการวิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนมาก เป็นครู อาจารย์ ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาของไทยให้ความสำคัญกับการวิจัย มีการส่งเสริมการทำงานวิจัยของครู อาจารย์ กันอย่างกว้างขวาง ศาสตร์ทางด้านการวิจัย จึงมีความสำคัญและสามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานประจำเป็นอย่างดี อีกทั้งในด้านการวัด และประเมินผล การศึกษาเป็นกิจกรรมสำคัญที่หน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่จำเป็นต้องใช้ศาสตร์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาทั้งโดยตรงและทางอ้อม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของคณาจารย์
บุคลากรเห็นว่ามีความพร้อมมากที่สุดเนื่องจากใน
ปัจจุบัน แต่ละสถาบันเป็นสถาบันที่ต้องได้รับการรับรอง
จาก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยเฉพาะ
คุณสมบัติด้านจำนวนและคุณภาพอาจารย์ที่จะต้องมีครบ
ตามกำหนดทำให้บุคลากรมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษามี
ความพร้อมของอาจารย์ในระดับมากที่สุด

ความรู้สึกว่าชอบหลักสูตรที่ตนเองกำลังศึกษา หรือกำลังสอนทั้งนี้จากที่กล่าวมา ความจำเป็นและความต้องการในการนำความรู้มาปฏิบัติงาน ทั้งด้านการวิจัย และงานด้านการวัดและประเมินผลทำให้การจัดการศึกษา สาขาวิชาการวิจัย และการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นหลักสูตรที่บุคลากรเห็นว่าเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง นำมาซึ่งความชอบในหลักสูตรที่กำลังศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่จบหลักสูตรที่กำลังศึกษา/สอน มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษที่นำไปประยุกต์ใช้ในระดับอาชีวินมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่ง

สอดคล้องกับการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาหลักสูตร
สาขาต่างๆ ที่พบว่ามีการเน้นวิชาภาษาต่างประเทศ
แตกต่างกันไป แต่โดยภาพรวมจะให้ความสำคัญกับวิชา
ภาษาต่างประเทศไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตร
ในระดับปริญญาโท ที่จัดการศึกษาในปัจจุบันให้ความ
สำคัญกับวิชาทางภาษาอังกฤษไม่มากเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลวิจัย

1.1. ด้านการปรับปรุงหลักสตร

ครรภ์มีการบูรณาการหลักสูตรให้เข้ากับหลักสูตรของอาเซียน เช่น หลักสูตรครรภ์เน้นสนองตอบกลุ่มประเทศอาเซียน นำไปประยุกต์ใช้ได้ ควรบูรณาการความรู้ของอาเซียน ให้สอดรับกับเนื้อหา/หลักสูตร ควรนำความรู้ใหม่ ๆ ทันสมัยสอดแทรกในหลักสูตร และเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ในชีวิตการทำงานในอาเซียน ควรศึกษาหลักสูตรของประเทศไทยในอาเซียนเพื่อกำหนดทิศทางไปในแนวเดียวกัน ควรปรับหลักสูตรให้เหมาะสมและจัดให้มีหลักสูตรรายวิชาเกี่ยวกับอาเซียน หลักสูตรควรจะมีความสัมพันธ์กับประชาคมอาเซียน หลักสูตรครรภ์มีทิศทาง มีกระบวนการจัดรายวิชาเกี่ยวกับอาเซียน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพจริง ๆ ควรพัฒนาหลักสูตรของประเทศไทยให้ทัดเทียมสู่สากล มีการแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด ประสบการณ์ภายในและนอกประเทศ ควรปรับหลักสูตรเพื่อร้องรับความเป็นอาเซียน ทำให้มีความเป็นสากล ควรปรับให้เพิ่มวิชาวิจัยและวัดผลของประเทศไทยเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน มีวิชาที่เป็นมาตรฐานของอาเซียนและสมรรถนะในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ควรปรับหลักสูตรเน้นการใช้ภาษาอังกฤษ เช่น ควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีการเน้นภาษาอังกฤษ และภาษาที่สาม ในอาชีวศึกษามากขึ้น เน้นให้ฝึกในภาคปฏิบัติมากขึ้น ควรมีรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับการสอน/การทำวิจัยในทุก ๆ ภาคการศึกษา ควรมีการพัฒนาด้านภาษา เพื่อการเตรียมความพร้อมสู่อาชีวัน จัดทำหลักสูตรสอง

ภาษา เพิ่มเติมทักษะการเขียนรายงานการวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ มีการเพิ่มในส่วนของภาษาอังกฤษมากขึ้น เพื่อฝึกให้เข้าใจ สามารถสนทนารือรายงานเป็นภาษาอังกฤษได้ หรือฟังภาษาอังกฤษในลักษณะวิชาการเพิ่มขึ้น เป็นการเพิ่มทักษะภาษาอังกฤษ ไม่นำมาตัดเกรดแต่เรียนเพื่อให้มีทักษะเพิ่มขึ้น เพิ่มวิชาด้านภาษา ทักษะการเขียนและวิชาทางวัฒนธรรม

ควรปรับเพิ่มรายวิชาสถิติพื้นฐาน กล่าวคือควรเพิ่มวิชาทางด้านสถิติที่เป็นวิชาเอกบังคับ (ในสาขาวิจัย) ให้มากกว่านี้ เนื่องจากในปัจจุบัน วิชาเรียนทางด้านสถิติที่เป็นวิชาบังคับ เรียนเพียงสถิติทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ แล้วข้ามไปเรียนสถิติขั้นสูง เลยทำให้นักศึกษาที่เรียนที่ไม่มีพื้นฐานทางด้านสถิติ เรียนสถิติขั้นสูงไม่ค่อยเข้าใจ ควรจะมีวิชาเรียนทางด้านสถิติเพิ่มเติม ก่อนที่จะมาเรียน Multivariate Analysis ควรปรับหลักสูตรโดยเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อหาปัญหาและแนวทางแก้ไข และพัฒนาต่อไป คำนึงถึงความต้องการของคนเรียน ควรให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับอาจารย์ผู้มีประสบการณ์จากต่างสถาบันบ้าง เน้นการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง เพิ่มหลักสูตรไปต่างประเทศ

1.2. ด้านการปรับกระบวนการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนควรเน้นอาชีวันโดย ควรมีการแลกเปลี่ยนผู้ที่มีประสบการณ์ระหว่างประเทศ จัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีการนำภาษาอังกฤษมาปรับ ต้องปรับตัวตั้งแต่กระบวนการคิดให้เป็นสากล เพื่อเข้าสู่การปฏิบัติ ควรให้ศึกษาค้นคว้าระบบการศึกษาในสาขาวิจัยและประเมินผลและสถิติศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียนให้มาก ใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับอาชีวิน มีการทำงาน/เรียนร่วมกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสาขาวิชาในต่างประเทศ อาชีวิน เน้นให้ค้นคว้าและทำข้อมูลที่มีการใช้ภาษาอังกฤษบูรณาการกับอาชีวิน

ควรมีกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น เช่น สัมมนาเป็นภาษาอังกฤษ ควรมีนิสิตของอาชีวินมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียนบ้าง บางครั้ง เพิ่มเติมในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เข้าสู่ประชาคมอาชีวิน เพิ่มกระบวนการเรียนการวิชาด้านภาษาอังกฤษ และวัฒนธรรมของประเทศไทยอาชีวิน

กระบวนการเรียนการสอนควรเน้นประสบการณ์ที่นำไปใช้ได้จริง กล่าวคือควรให้มีการฝึกปฏิบัติมากขึ้น เน้นกระบวนการทำงานที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เน้นการเรียนการสอนแบบกระบวนการ การกลุ่มครุภัณฑ์สอนโดยเพิ่มเติมเนื้อหา การเรียนรู้/แลกเปลี่ยน ควรให้มีความเปิดเสร็จในห้องเรียน มากกว่า การวางแผนหลักสูตรในการเรียน ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมด้วยเพื่อการนำไปใช้ได้จริงมากกว่านี้ บางอย่างไม่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตและการทำงาน ให้นักเรียน หรือผู้เรียนได้ฝึกทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตในศตวรรษ 21 มากกว่าที่จะบรรยายความรู้เพียงอย่างเดียว เน้นการแก้ปัญหาเป็น เข้าสู่แหล่งชุมชน ลดการห้องจำทฤษฎี เปเลี่ยนกระบวนการสอนภาคทฤษฎีที่ยกเกินไป เป็นสอนภาคทฤษฎีขั้นพื้นฐาน คัดเลือกผู้เรียนอย่างคร่าว ๆ แล้วเข้าค่ายปฏิบัติจริง เพื่อคัดเลือกผู้เรียนที่แก้ปัญหาเป็นจริงๆ มากกว่าการเก่งแต่การห้องจำ เน้นการแก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยการเรียนเชิงปฏิบัติตรง มีการปฏิบัติมากขึ้น ไม่นเน้นการบรรยาย ควรสอนทฤษฎี แล้วต่อยอดถึงการปฏิบัติจริง

กระบวนการเรียนการสอนเน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เช่น ควรเน้นปฏิบัติการมากขึ้น, กระบวนการเรียนการสอน ครูต้องมีความรู้ในรูปแบบองค์รวม (Holistic) ปรับประยุกต์ได้กับนักบริหาร ลังคอม สถานการณ์ นำรูปแบบไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียน โดยการใช้หลักการเรียนปานเฉลี่น กระบวนการเรียนการสอนควรเน้นให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ควรมีนิสิตของอาชีวินมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียนบ้างบางครั้ง การสัมมนา

ระหว่างมหาวิทยาลัย/ การทำความตกลงร่วม (MOU) เพื่อใช้ทรัพยากร่วมกัน ความมีการนำเสนอการวิจัยจาก วิชาเรียนและมีการประเมินผลและสะท้อนกลับความมี การแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างมหาวิทยาลัย การนำ ประสบการณ์ จากผู้รู้มาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรง ให้กับนักศึกษา

กระบวนการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน กล่าว คือการสอนในชั้นเรียน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ จัดการเรียนเชิงปฏิบัติตรงมีการปฏิบัติมากขึ้นไม่เน้นการบรรยาย มีกระบวนการแลกเปลี่ยนมากขึ้น

1.3. ด้านการปรับกระบวนการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร

ความมีการวัดผลทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กันไป มีการกำหนดรูปแบบให้ชัดเจน ปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ประเมินของจริง นำผลไปแก้ปัญหาหรือพัฒนาต่อไป อย่างจริงจัง ประเมินตามสภาพจริงให้มากใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง ให้สอดคล้องกับหลักการ ประเมินของการเรียนการสอน การวัดที่ตรงจุด ตามสภาพความเป็นจริงของห้องเรียนมีมาตรฐานเดียวกันในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ ให้พิจารณาตามความสามารถของผู้เรียน สำหรับผู้เรียนที่มีพื้นฐานน้อย ส่วนใหญ่ดีอยู่แล้ว

ควรเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ/การฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ควรให้มีทักษะการปฏิบัติ/ทฤษฎี/นำทฤษฎีสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ประเมินผลการปฏิบัติงานให้มากขึ้น วัดผลตามผลการปฏิบัติงานจริง ใช้เครื่องมือสังเกต ประเมินของจริง นำผลไปแก้ปัญหาหรือ พัฒนาต่อไป อย่างจริงจัง มีการวัดผลทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กันไป

ควรมีเกณฑ์มาตรฐานการประเมินในระดับอาเซียน และควรปรับกระบวนการวัดประเมินที่สอดคล้องกับหลักสูตร ควรประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด แต่ควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนอย่างดีในด้านการวิจัยและด้านการเผยแพร่องค์ความรู้ในระดับอาเซียน ควรสร้างวิธีการวัดที่มีความตรงและเชื่อถือได้ รวมทั้งเป็นมาตรฐานที่นำไปใช้ในการศึกษาอย่างแท้จริง

ควรเพิ่มการประเมินทักษะทางภาษาอังกฤษ ด้วย โดย ควรปรับเป็นการเรียนการสอนบางส่วนเป็นภาษาอังกฤษ ควรมีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ในห้องเรียน สลับกับภาษาไทยในประเด็นที่สำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ตรงกันและถูกต้อง ควรศึกษา TQF ว่า ส่งผลดีอย่างไร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อการศึกษาต่อยอดจากการวิจัยครั้งนี้

2.1. ควรขยายขอบเขตประชากรในการศึกษาการจัดการศึกษาสาขาวิจัยการศึกษา วัดและประเมินผลการศึกษาและสถิติการศึกษา ให้ครอบคลุมประเทศอื่นๆ ในระดับอาเซียน ทุกประเทศ

2.2. ควรเพิ่มตัวแปรในการศึกษาให้ครอบคลุม ผลผลิตของหลักสูตร โดยเป็นการศึกษา Output, Outcome และ Impact ของหลักสูตรด้วยจะทำให้ได้สารสนเทศในการพัฒนาหลักสูตรมากยิ่งขึ้น

2.3. ควรวิจัยพัฒนาหลักสูตรสาขา วิจัย วัดและประเมินผลและสถิติการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ หรือเป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปเทียบเคียงกันระหว่างประเทศได้ โดยเป็นการวิจัยที่เน้นกระบวนการ มีส่วนร่วมของบุคลากรในระดับอาเซียน เพื่อการยอมรับผลการวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย. (2551). หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย. (2551). หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย. (2551). หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย. (2551). หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัย การศึกษา. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย. (2551). หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติการศึกษา. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2550). หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา. ภาควิชาการศึกษา คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2548). หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา. ภาควิชาการศึกษา คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัยบูรพา. (2554). หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การวิจัย วัดผลและสถิติ การศึกษา. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัยบูรพา. (2554). หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิการวิจัย วัดผลและสถิติ การศึกษา. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะกรรมการนิเทศน์มหาวิทยาลัยบูรพา.